

Slovensko muzejsko društvo

vabi na

**MUZEJO
FORUM**

v ponedeljek, 27. marca 2006 ob 10. uri

v

**Cankarjev dom, Kongresni in kulturni center
v dvorano M 1**
Prešernova cesta 10, Ljubljana

Tema

**Muzeji ob dvestopetdesetletnici rojstva
Wolfganga Amadeusa Mozarta in
Antona Tomaža Linharta**

Sodelovali bodo

Dr. Erich Marx, Salzburger Museum Carolino Augusteum, Salzburg

Mag. Peter Husty, Salzburger Museum Carolino Augusteum, Salzburg

Verena Štekar Vidic, Muzeji Radovljiške občine, Radovljica

Ivo Svetina, Slovenski gledališki muzej, Ljubljana

Muzeoforum vodi

Elizabeta Petruša Štrukelj

Predavanje bo v nemščini, za prevod bo poskrbljeno.
Za dvig slušalk potrebujete osebni dokument.

VLJUDNO VABLJENI!

PROGRAM

Ponedeljek, **27. 3. 2006**

10.00 – 11.20: **Dr. Erich Marx**

Od »Polazzo Nuovo« do Muzeja Nove rezidence
(predavanje)

11.25 – 12.50: **Mag. Peter Husty**

Od deželnega muzeja do Nove rezidence,
Zgodovina, zbirke in filiale Salzburger Museum Carolino Augusteum
(predavanje)

12.50 – 13.10: odmor

13.10 – 13.45: **Verena Štekar Vidic in Ivo Svetina**

Razstava Anton Tomaž Linhart in njegov čas
(predavanje)

13.45 – 14.00: odprti forum in pogovor

Dr. Erich Marx

Od »Palazzo nuovo« do Muzeja Nove rezidence

Povzetek predavanja

Direktor *Salzburger Museum Carolino Augusteum* dr. Erich Marx bo predstavil zgodovinski pregled pozidave Stolničnega okraja od obdobja salzburškega nadškofa Wolfa Dietricha von Raitenaua (1587 – 1612) do današnjih dni in sodobnega časa. Posebno pozornost bo namenil stavbni zgodovini Nove rezidence v obdobju od leta 1588 do 20. stoletja

Aktualna prenova *Nove rezidence* za namen muzeja se je začela leta 1997 po dolgotrajnih pogovorih med deželno in mestno vlado Salzburga. V prikazu postopkov prenove bo izpostavljeno delo arheologov in arheološke najdbe ter njihov vpliv na arhitekturni projekt.

V letu 1998 so razpisali mednarodni arhitekturni natečaj, katerega se je udeležilo več kot 50 arhitektov. V fazi izbora projektov in odločitev za gradnjo je prišlo do številnih zapletov zaradi nejasno določenih izhodišč in nedodelanih zahtev s strani služb za varstvo stavbne dediščine. Kako in v kolikšni meri je mogoče ujeti sozvočje med uporabo sodobne tehnologije in zahtevami zavoda za varstvo stavbne dediščine ter kakšni so rezultati prenove bo tema, izpostavljena v posebnem poglavju. Osvetljena bo tudi problematika pomanjkljivosti in pomanjkanja finančnih sredstev za obnovo stavbe, kar lahko negativno vpliva na realizacijo zastavljenih ciljev.

Ob prenovi stavbe v Novi rezidenci je bil zasnovan nov razstavni koncept, ki ga uspešno začenjajo z veliko razstavo »Viva! MOZART!«! V načrtu je prenova ostalega dela stavbe in ponovno odprtje celovitega muzeja maja 2007, s predstavitvijo salzburške umetnosti in kulturne zgodovine novega časa.

S sodobnimi gradbenimi rešitvami in tehniškimi pomagali so dane možnosti za dobro delovanje kulturnozgodovinskega muzeja v osrčju zgodovinskega mesta Salzburg. Muzejski delavci se zavedajo, da je predvsem na njih odgovornost, kako bodo novo stavbo napolnili z življenjem in javnosti ponudili razstavni in spremljevalni program s temami, ki bodo zadovoljile kar najširši krog obiskovalcev.

Več o muzeju, zbirkah, razstavah, dejavnostih, novem konceptu in drugih zanimivostih je dostopno na spletnih straneh: <http://www.smca.at> .

Mag. Peter Husty

Kratka predstavitev

Peter Husty je študiral na Univerzi v Salzburgu umetnostno zgodovino, zgodovino in klasično arheologijo. V času priprave na diplomu je z državno avstrijsko štipendijo študiral tudi na univerzi v Regensburgu. Magistriral je leta 1989 iz umetnostne zgodovine. Študijsko se je izpopolnjeval tudi v ZDA. Kot začetnik je sprva volontiral v salzburškem *Barokmuseum*. Od leta 1990 se je ukvarjal z muzejsko pedagogiko, v *Salzburger Museum Carolino Augusteum*, v Stolničnem muzeju mesta Salzburg, v Muzeju baroka, in kot sodelavec salzburškega delovnega kroga za muzejsko pedagogiko pri zveznem Pedagoškem inštitutu. V *Salzburger Museum Carolino Augusteum* se je ukvarjal z raziskovalnim delom v umetnostni in arheološki zbirki, kot tudi z organizacijo razstav ter pripravo in urejanjem publikacij. Leta 2001 je postal kustos »Zbirke upodablajočih umetnosti (slikarstvo/kiparstvo) do leta 1800« in kustos razstav, od oktobra 2005 ima v muzeju vlogo vodje kustosov. Od leta 2001 je bil član delovne skupine za preoblikovanje »Nove rezidence«.

***Od Mestnega muzeja do Nove rezidence
Zgodovina, zbirke in oddelki Salzburger Museum Carolino Augusteum***
Povzetek predavanja

Prestavljena bo zgodovina muzeja od njegovih zametkov v 19. stol do preoblikovanja in spremembe identitete, ki je bila izpeljana v zadnjem času. Muzej je poseben »unikum« v Avstriji, saj ima hkrati vlogo mestnega in deželnega muzeja.

Vse do danes so v muzeju ohranili princip zbiralne politike, kot se je izoblikoval v preteklosti. Že zelo zgodaj in ambiciozno zastavljen je bil koncept zbiranja glasbenih instrumentov, kasneje se je zbiranje razširilo na področje grafike in slikarstva, kot tudi na predmete, povezane s patriotizmom in identiteto naroda ter deželno zgodovino in predmete posebnega pomena, s področja arheologije. Posebno mesto pripada knjižnici z izjemnimi tiski ter umetnostni zbirki slik, grafik in kipov iz različnih zgodovinskih obdobij.

Ob izjemnih zbirkah muzej upravlja še šest dislociranih enot. V letnem lovskem dvorcu Hellbrunn ima sedež **Etnografski muzej**, kjer je na ogled zbirka s pričevanji o življenju, bivanjski kulturi, šegah in navadah ljudi, ki so živeli v Salzburgu in okolici.

V nekdanji mestni bolnišnici, v eni od najlepših renesančnih palač v mestu ima sedež **Salzburški muzej igrač** in **Muzej glasbenih instrumentov**, ki je bil ustanovljen leta 1978. Zbirka igrač velja za največjo avstrijsko zbirko povezano z zgodovino evropskih igral iz obdobja zadnjih 250 let. Celotno pritličje palače je namenjeno historični zbirki glasbenih instrumentov. Posebna dragocenost v zbirki je klavir, na katerega je igral Mozart.

Muzej na gradu je dobil svoje prostore v restavriranih prostorih trdnjave iz leta 1077, ki je bila v zgodovini večkrat prezidana, za javnost pa ponovno odprta leta 2000. Gradivo v muzeju je povezano predvsem z grajsko zgodovino in bivalno kulturo na gradu.

Stolnični muzej izkopanin je umeščen pod Reзиденčni in Stolnični trg in daje vpogled v stavbno zgodovino današnje Stolnice od rimskih časov naprej.

Muzej panoram je bil odprt oktobra 2005. Posebnost muzeja je slika Johanna Sattlerja iz leta 1829, ki meri 26 m v krogu in 5 m v višino. S posebnega podiuma je omogočen pogled na sliko in podobo mesta Salzburg, kakršno je imelo v bidermajerskem času. V muzeju bodo predstavljene tudi podobe 24 različnih mest, ki jih je naslikal isti avtor.

Upravna stavba muzeja s pisarnami, depoji in delavnicami se je leta 2001 z Muzejskega trga preselila v obnovljeno stavbo na jugu mesta. Tako je prišlo do ločenosti upravnih prostorov od razstavnih prostorov. S prenovo so bile omogočene preureditve in povečanje depojev, kot tudi specializiranih delavnic. V novih prostorih se tako niso izboljšali le pogoji za delo kustosov in drugega strokovnega osebja, pač pa so se optimizirali tudi pogoji za delo z zunanjimi uporabniki muzejskega gradiva in bogate knjižnice.

Doživljajska razstava »Viva! MOZART!«

Po večletnih prezidavah je bila odprta nova muzejska stavba na Mozartovem trgu. Prva razstava v prenovljenih prostorih je namenjena glasbenemu velikanu Mozartu ob 250 letnici njegovega rojstva in bo na ogled eno leto.

Koncept razstave je zasnovan kot izjemno rojstnodnevno slavje z Mozartovimi sodobniki, prijatelji, njegovo družino in slavnostnimi povabljenimi gosti, kot številnimi obiskovalci z vsega sveta.

Izjemno dragocenost predstavljajo originalni dokumenti, notni zapisi in drugo gradivo iz zasebnih in javnih zbirk, ki so prvič predstavljene v Avstriji. Tako je omogočen vpogled v Mozartovo življenje, njegove navade, strasti, ljubezni, priljubljenosti, obenem pa tudi njegove neverjetno obsežne glasbene stvaritve.

Razstavo »Viva! MOZART!« je zasnoval arhitekt Rainer Verbizh tako, da je obiskovalcem na voljo vrsta interaktivnih pomagala za polno in doživeto spremljanje razstave.

Z razstavo in številnim raznovrstnim spremljajočim programom se muzej *Salzburger Museum Carolino Augusteum* pridružuje slovesnostim ob praznovanju Mozartovega leta.

Ivo Svetina

Predstavitev delovanja

Ivo Svetina, po izobrazbi diplomirani primerjalni jezikoslovec, je od leta 1998 direktor Slovenskega gledališkega muzeja. Sodeloval je pri vrsti projektov, ki jih je realiziral muzej, ne le kot poslovodni oz. programski direktor, ampak tudi kot so-urednik številnih publikacij in postavitve gostujočih razstav (scenograf Ezio Frigerio, slikar in režiser Tadeus Kantor) in iniciator simpozijev (ob 50-letnici ustanovitve SGM, o slovenskem gledališču in dramatik v 2. pol. 20. stol., ob 100 letnici rojstva Slavka Jana, dr. Bratka Krefta). Ivo Svetina je tudi sourednik zbornika, jubilejne monografije, ki so jo izdali Slovenski gledališki muzej in Muzeji radovljjske občine ob 250-letnici rojstva A.T. Linharta in tudi soavtor nastajajoče razstave o življenju in delu Antona Tomaža Linharta.

Verena Štekar - Vidic

Predstavitev delovanja

Verena Štekar Vidic, profesorica zgodovine in sociologije, muzejska svetovalka, je od leta 1983 zaposlena v zavodu Muzeji radovljjske občine. Od leta 1995 je poslovna in programska direktorica zavoda, ki združuje pet organizacijskih enot: Čebelarški muzej, Galerija Šivčeva hiša, Mestni muzej v Radovljici, Kovaški muzej v Kropi in Muzej talcev v Begunjah na Gorenjskem. Vodi organizacijsko delo, doslej je izpeljala za zavod pomembne investicije in prenove muzejskih zbirk. Njeno strokovno delo zajema različno tematiko posameznih muzejskih enot, od zgodovine fužinarstva, šolstva, čebelarstva, druge svetovne vojne, muzejsko turistične promocije do muzejsko pedagoškega dela. Zadnje čase se intenzivno posveča proučevanju zgodovine domačega mesta Radovljice ter osebnosti Antona Tomaža Linharta. Slednjemu bodo Muzeji radovljjske občine in Slovenski gledališki muzej ob podpori Ministrstva za kulturo RS in Občine Radovljice, 11. decembra 2006 postavili razstavo.

Razstava Anton Tomaž Linhart in njegov čas

Povzetek predavanja

Anton Tomaž Linhart je za Slovence prav tako pomemben kot sta Mozart ali Schiller za Avstrijce oz. Nemce in vsi trije za preteklo in sedanjo duhovno podobo (združene) Evrope. Slovenski gledališki muzej in Muzeji radovljjske občine delajo na projektu počastitve njegove obletnice rojstva, ki po svojem namenu in vsebini daleč presega lokalne okvire.

Letos Slovenija obeležuje 250-letnico rojstva v Radovljici rojenega Antona Tomaža Linharta. Slovenski gledališki muzej in Muzeji radovljjske občine so 19. 12. 2003 sklenili *Dogovor o sodelovanju* na treh vsebinskih področjih: Linhartov zbornik (izdali in predstavili so ga 8. decembra lani), razstava (letos, 11. decembra, na Linhartov rojstni dan jo bodo predstavili v Radovljici), potujoča razstava (pripravili jo bodo leta 2007).

Oba muzeja sta v radovljjski baročni graščini leta 1974 enkrat že postavila *Linhartovo sobo*, ki pa jo je glede na zahteve obiskovalcev prerasel čas. Novi razstavi bo namenjenega več prostora, pri pripravi scenarija pa snovalce vodi spoznanje, da dobra razstava obiskovalcem omogoča identifikacijo z vsebino. Linharta želijo predstaviti skozi prostor in čas s prepletanjem sodobnih in klasičnih muzeoloških metod v treh vsebinskih sklopih: SVET IN DOM, ZRELA DOBA, LINHART ŽIVI DALJE. Pri projektu organizacijsko in vsebinsko delajo direktorja obeh muzejev, Ivo Svetina in Verena Štekar – Vidic ter arhitekt Marjan Loboda. Teče sodelovanje s kolegi muzealci ter strokovnjaki iz muzejskih hiš in iz drugih ustanov (Narodna in univerzitetna knjižnica, Narodni muzej Slovenije, Mestni muzej Ljubljana, Slovenski etnografski muzej, Slovenski šolski muzej, Arhiv R Slovenije, Lutkovno gledališče Ljubljana, Gledališki muzej in nacionalna knjižnica na Dunaju, Biotehniška fakulteta – Oddelek za tekstilstvo v Ljubljani, in drugi). Televizija Slovenija je v svoj program sprejela dokumentarni film o Linhartu, ki v režiji Helene Koder nastaja v koprodukciji s producentom Arsmidia d.o.o. Prvič bo predvajan decembra leta 2006, tako na I. programu TVS kot ob otvoritvi

razstave v Radovljici, saj bo njen sestavni del. Muzeji radovljiške občine pripravljajo in tudi že izvajajo niz spremljajočih dejavnosti, s katerimi javnost seznanjajo z življenjem v 18. stoletju.

Temeljni cilj nastajajoče razstave o Linhartu je, kako na kar najbolj nazoren in zanimiv, a hkrati tudi z določenim »presežkom« zastavljen, četudi skrajno zgoščen način prikazati življenje in delo tega »slovenskega meščana s plemiško vzgojo« (Filip Kalan), ki je med Trubarjem in Prešernom najpomembnejši duh slovenske poti k samozavedanju in samoprepoznavanju kot naroda oziroma nacije. Linhart je v drugi polovici 18. stol. postavil Slovence med evropske narode in kot oče slovenske dramatike, gledališča, zgodovinopisja (in še marsičesa) postavil trdne temelje, na katerih smo Slovenci v naslednjih dveh stoletjih gradili svojo narodovo identiteto. Razstava bo dosegla svoj cilj, če bo uspela obiskovalcem (mladim in odraslim, domačim in tujim) pokazati »globalno« podobo 18. stoletja, stoletja luči, razuma, in znotraj tega vseevropskega »gibanja« tudi Linharta kot popolnoma netipičnega Slovenca, ki pa je z vsem svojim ravnanjem dokazal, da smo Slovenci odrasel evropski narod. In, da »ponašitev« Beaumarchaisovega prevratniškega Figara (ki je bil navdih tudi Mozartu!) nikakor ni bila plod slučaja, ampak Linhartove trdne vere v načela, ki jih je izoblikovala francoska revolucija in z njimi preoblikovala duhovno in materialno podobo Evrope. In da je celo Linhartova mladostna, viharška tragedija Miss Jenny Love nastala leto dni pred znamenitimi Schillerjevimi Razbojniki, ki (še vedno) veljajo za vzorčno delo viharške dramatike. In da je – paradoksalno! – četudi v nemščini napisana žaloigra vendarle prva slovenska gledališka igra.